

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

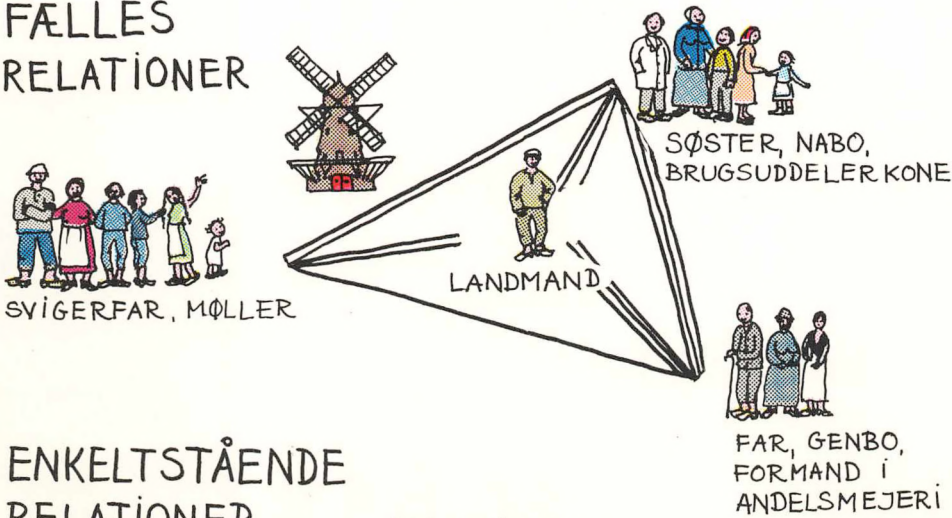
Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

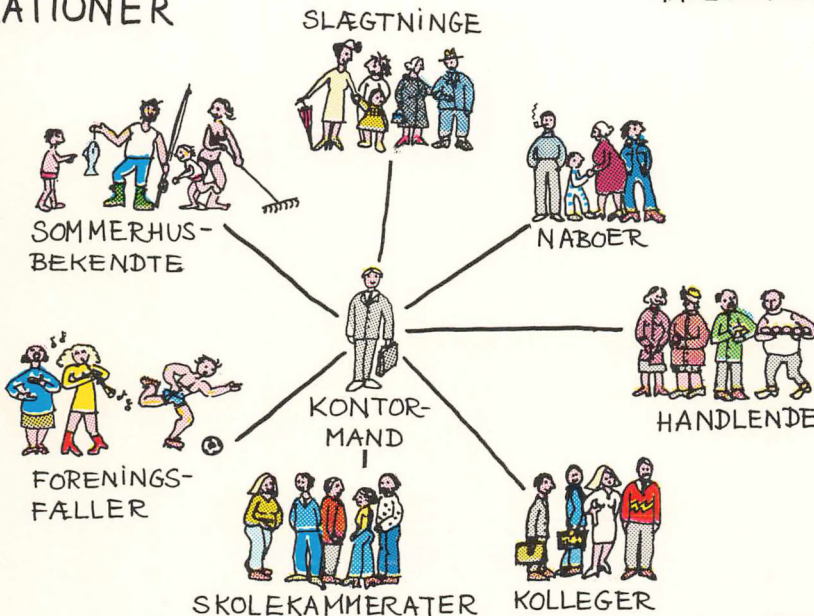
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

nordisk tidsskrift for folkelivsforskning

FÆLLES RELATIONER

ENKELTSTÅENDE RELATIONER

Grete Røing

nord nytt 2, feb. 1979

nordisk tidsskrift for folkelivsforskning

udgivet af NEFA-Norden

ISSN 0008-1345
Special-Trykkeriet Viborg a-s

Copyright Nord Nytt. Eftertryk i mindre uddrag er tilladt forudsat tydelig kildeangivelse.

Forord

To måneder efter det første nummer i den nye serie af Nord Nytt er udkommet, er abonnementtallet ved at runde 400. Det bestyrker os i troen på, at der er behov for et nordisk forum for debat og meningsudveksling om folkelivsforskning i bred forstand. Økonomisk betyder de mange abonnenter, at tidsskriftets udgivelse er sikret fremover.

Dette nummer på kun 16 sider og derfor uden temaartikler sendes til abonnenterne uden opkrævning for at mindske administrationsomkostningerne. Vi kan først trykke næste temanummer, når alle har betalt for nr. 1.

Vi vil dog stadig opfordre abonnenterne at gøre fagfæller opmærksomme på bladets eksistens, idet disse som nye abonnenter kan sikre en billigere pris samtidig med at redaktionen kan få midler til arbejde mere med redigeringen.

I de kommende måneder vil vi udbygge det administrative system således at de nye bøger hurtigere kan blive anmeldt af de rette fagfolk. Til det faste panel af anmeldere er der allerede over 30, men andre er stadig velkomne til at melde sig med angivelse af interesseområder o.l. Dette gælder også for forfattere af artikler - man må gerne uopfordret sende artikler til redaktionen; dog forbeholder vi os ret til at sende dem retur, hvis vi mener de skal forkortes eller omarbejdes. Iøvrigt kan vi henvise til lokalredaktørerne, som desuden kan modtage oplysninger om nyhedsstof fra de respektive lande.

Som en nyhed med dette nummer, vil vi forsøge at trykke bladet i farver, hvilket vil give lejlighed for kunstnerisk udfoldelse.

Redaktion og produktion:

Jørgen Burchardt
Allan Schnipper
Nord Nytt,
c/o Nationalmuseet
Ørholm Stationsvej 5
DK-2800 Lyngby
tlf. (02) 88 05 08

Lokalredaktører:

Finland:

Heikki Nylund
Hagtornsvägen 14 C 39
SF - 00 160 Helsinki 16
tlf. (90) 575 434

Tuula Pessa
Mattilankatu 30
SF - 40 600 Jyväskylä 60

Sverige:

Christian Richette
Hökens Gata 12 C
S - 11 646 Stockholm
tlf. (08) 44 76 41

Norge:

Eldbjørg Fossgard
Breistølen 35
N - 500 Bergen
tlf. (05) 25 99 84

Kari-Anne Pedersen
Box 66
N - 1925 Blaker

Abonnement:

Museumstjenesten
Lysgård
DK-8800 Viborg
tlf. (06) 66 76 66

Økonomi:

Jens Mastrup
Silkeborgvej 319 B
DK-8230 Åbyhøj
tlf. (06) 25 01 96
giro: 9344020

Øygardsprosjektet

Rapport om eit feltarbeid

af Asbjørn Tyssen

Litt om Øygarden kommune

Nord-vest for Bergen ligg Øygarden kommune. Det er ei rekkje med mindre øyer som ligg etter kvarandre og utgjør det siste vernet mot storhavet utanfor.

Administrativt er noverande Øygarden kommune av nyare dato. Det området som no utgjør kommunen, har tidlegare høyrte inn under andre kommunar. Det er eit etter måten nake land som møter oss når me kjem ut til Øygarden. Landskapet er utan skog og dominert av lyngheier og nakne fjellknausar. Dette er likevel ikkje heile sanninga. Ein vil heile tida finne kontrastar. Nakne fjellknausar ligg like ved etter måten grøderik jord der folk har dyrka gjennom lange tider, bratte klipper ligg like ved lune vikar, der folk har funne rolege og trygge havner.

Busetninga i Øygarden er stort sett konsentrert i mindre tettstader - gardar - langs heile øyrekka. Dette har naturlege grunnar. Folk har slått seg ned der det har vore råd å finna dyrkbar jord og gode havner.

Frå gamalt av har all ferdsel i området gått med båt, og på grunn av dette har det vore etter måten lite samband mellom dei ulike øyane. I den seinare tid er det så kome ein veg som ved hjelp av bruer bind dei ulike øyane saman. Dette har og ført til at ein har fått ei busetning som i mindre grad enn tidlegare er avhengig av jord og sjø, men meir av å liggja i nærleiken av vegar og ferjestader.

Næringslivet i Øygarden har til alle tider vore avhengig av havet. Året gjennom har det vore drive ulike fiske. Dette har og ført til arbeidsplassar på land, i ulike former for tilverking. Fisket har likevel for dei fleste ikkje vore noko einenæring. Det har her som dei fleste andre stader vore snakk om eit mangsysteri. Jorda har vorte dyrka og dei har drive med husdyr. Dette har vore med på å skaffa folk viktige ting som dei trong for å leva. På same tid var dette produkt som var viktige som salsprodukt.

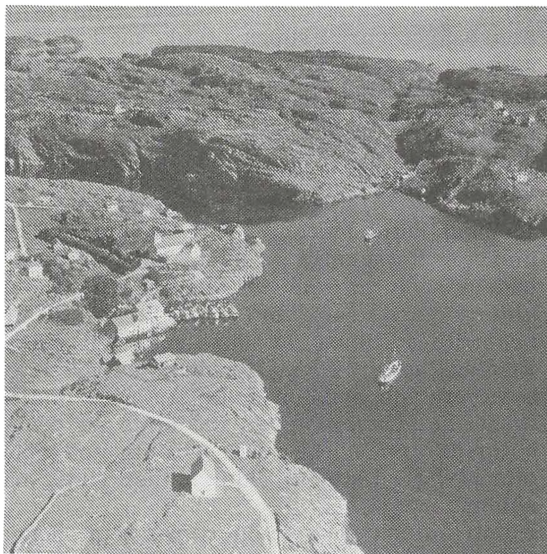
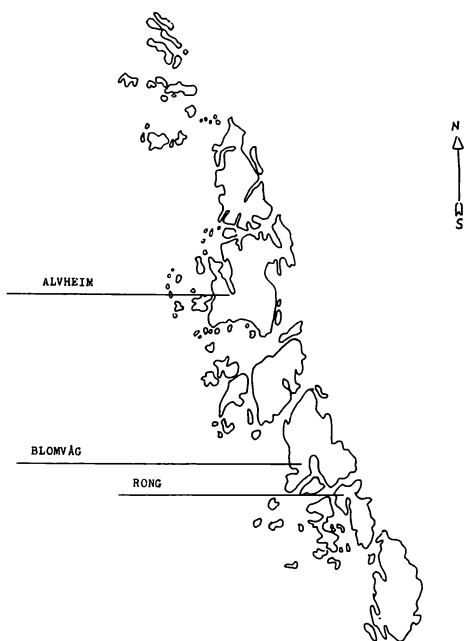
Dei dyrkbare jordfleckane var småe og låg svært spreidd. I tillegg har dei hatt utmarka med dei store lyngheiene. Her har dei fått brensel og for til dyra.

I tillegg til primærnæringane jordbruk og fiske, har det i dette hundreåret og vore ein del industri i Øygarden. Mellom anna kan nemnast ein kvalstasjon som vart grunnlagt i 1911 i Blomvåg, eit av dei områda me undersøkte. Denne kvalstasjonen var i drift til 1955/56, og har betydd mykje for sysselsettjninga i dette området.

Ei viktig endring for øygingane skjedde på 1890-talet. Då kom dampbåten i rute. Bergen vart no i sterkare grad trekt inn som marknad og ikkje minst som arbeidsplass. Steg for steg vart Øygarden trekt inn i ein moderne marknadsekonomi.

Eit nytt viktig steg for Øygarden var det på 1970-talet då Øygarden fekk snøggbåtrute frå Bergen. Folk kunne no gå over frå vekependling til dagpendling. Den utviklinga som no hadde pågått i mange år, ei stor utflytting frå kommunen p.g.a. mangel på arbeidsplassar og nedgang i sysselsettjninga i jordbruk og

ØYGARDEN KOMMUNE.
Undersøkte område er avmerka.

Frå Blomvåg i Øygarden.
(Foto: Widerøe 1954).

fiske, fekk ein kraftig brems. Folk kan no bu heime og jobbe i Bergen.

Bakgrunnen for registreringa.

Alt i 1970 tok Norsk Kulturråd initiativet til å få gjennomført ei landsomfattande registrering av faste kulturminne her i landet. Registreringa skulle gjerast på same vis overalt.

I 1973 vart det skipa eit fagleg sekretariat, Sekretariatet for registrering av faste kulturminne (SEFRAK). Dei skulle stå som hovudansvarlege for det vidare arbeidet, arbeida ut prosedyrar o.l.

På fylkesplan er det så i all hovudsak fylkeskonservatoren som står for den daglege drifta av dette opplegget. Det var såleis Fylkeskonservatoren i samarbeid med Etno-folkloristisk institutt, som fekk ansvaret for registreringa i Øygarden. Det vanlege er å nytta seg av studentar i etnologi, folkloristikk, kunsthistorie, historie etc. Fyrste året me var i Øygarden var me soleis 4 etnologar, 1 folklorist og 1 kunsthistorikar.

I samråd med alle innblanda partar vart me einige om at me ville gjera noko meir enn ei reint teknisk registrering av faste kulturminne. Me ville i tillegg intervjuva folk om arbeidsliv o.l. for på det viset å kunna setja det registrerte materialet inn i ein litt større samanheng. Me gjorde det då slik at 4 stykker

dreiv med registrering, medan 2 intervjuar.

Andre året vart gruppa utvida med 2 til. Ein dreiv med gjenstandsregistrering i tilknytning til fiske, og ei intervjuar folk omkring folketru i fisket. Desse 2 siste vart betalte av Hordamuseet og Etno-folkloristisk institutt. På dette viset fekk me ei endå breiare forståing av den røyndomen folk har levd i.

Feltarbeidet.

Eg skal ikkje i denne korte artikkelen koma så mykje inn på sjølve den tekniske registreringa av faste kulturminne. Eg kan berre nevna at det heile er basert på eit skjema der ein fører på opplysningar om konstruksjon, utsjånad, alder, eigedomsforhold o.s.v. Dette er det så meininga å føra over på data-behandling slik at det skal vera lettare tilgjengeleg.

Eg skal heller koma litt meir inn på intervjuar. Første året me var i Øygarden bestemte me oss for å freista med livsløpintervju. Dette fann me ut var ein fornuftig arbeidsmetode, fordi me på denne måten fekk inn opplysningar i ein naturleg samanheng. Det var ein god måte å verta kjend både med folk og område på. Dette er ikkje minst viktig når ein skal leggja opp seinare undersøkingar.

Reint kjeldekritisk meiner me og at denne metoden har mange føremoner. Folk fortel om ting i ein naturleg samanheng. Ein får inn opplysningar som ein kan lita meir på enn om me skulle ha spurt direkte.

Fordelen med å kjenna området og folk etter måten godt merka me når me kom ut att året etter. Då konsentrerte me intervjuinga omkring fisket. Me spurde folk stort sett ut om eigne røynsler. Det me freista få inn opplysningar om kan ein grovt dela i to. For det første ville me ha greie på den historiske utviklinga av fisket, reiskapar, båtar, sosial organisering m.m. og for det andre ville me ha fram årssyklusen i fisket i ulike periodar. Sjølv om materialet framleis ikkje er bearbeidd, meiner me at denne arbeidsmetoden har fungert tilfredsstillande. Sjølv sagt er to intervjuarar i tre veker alt for lite, men materialet må vurderast for det det er.

Etterarbeid.

Me var alle einige om at det var lite tilfredsstillande berre å samla inn materialet, og så arkivera det. Det var på ein måte urettferdig overfor dei me intervjuar og. Dei hadde trass alt nytta ein del tid på oss, og stilt kunnskapen sin til rådvelde.

Av denne grunn tok me for oss det materialet me samla inn første året. Me systematiserte det og skreiv ein del artiklar på bakgrunn av det. Desse artiklane fekk me trykt i tidsskriftet "Dugnad". Tidsskriftet la me så ut til sal i lokalbutikkane i Øygarden. Dette var tydeleg eit svært populært tiltak, for tidsskriftet vart vel motteke. Skulen vart og interessert, og kjøpte inn 100 eksemplar til bruk i lokalhistorieundervisninga.

Heile tida me jobba der ute første året, freista me få tak i gamle bilete som kunne visa øygingar i kvardag og fest. Dei me då kom over fotograferte me oppatt og tok nye kopiar. Desse gamle bileta saman med ein del nye som me sjølv tok, nytta me til ei biletutstilling på skulen. Denne utstillinga var open ei av vekene me var der andre sumaren, slik at me sjølv kunne vera til stades. Dette fungerte svært bra. Me fekk rettingar på ting me sjølve hadde misforstått, og elles ein god kritikk på det me dreiv på med. I det heile tatt meiner me det er svært viktig at ein på eit eller anna vis fører attende noko til eit samfunn når ein har vore der på feltarbeid. På dette vis kan og folk få ei forståing av at det er eit viktig arbeid, og ikkje minst at det er noko som angår dei sjølve og deira eiga fortid.

Nordiska Institutet för Folkdiktning

NIF för nordiskt traditions vetenskapligt samarbete.

NIF står för samverkan och samarbete i Norden för att främja traditionsvetenskaplig forskning, utbildning, insamling och arkivering. NIF står nämligen för Nordiska Institutet för Folkdiktning, Nordic Institute of Folklore och, på finska Pohjoismainen Kansanrinousinstituutti. NIF grundades redan 1959 och fick först sitt säte i Köpenhamn. NIF:s institutföreståndare under perioden i Köpenhamn var Laurits Bødker (1959-1966), Brynjulf Alver (1966-1968) och Bengt Holbek (1968-1972). Från och med 1972, då institutet flyttades till Åbo, har dess institutföreståndare varit Lauri Honko, professor i folkloristik och religionsvetenskap vid Turun yliopisto (Åbo universitet) och institutet har också, sedan denna tidpunkt, haft sina lokaliteter inom detta universitet.

NIF är en av de ca. 35 gemensamma nordiska institutioner och organ, som sorterar under det nordiska kulturavtalet från 1972. Detta avtal är en överenskommelse mellan Danmarks, Finlands, Islands, Norges och Sveriges regeringar om samarbete på områdena utbildning, forskning och allmänskulturell verksamhet; NIF har sin placering inom forskningssektorn. Det nordiska regeringssamarbetet på kulturavtalets område administreras av Sekretariatet för nordiskt kulturellt samarbete (NKS) i Köpenhamn. Kultursekretariatet är en del av Nordiska ministerrådet, vars övriga verksamhet administreras från sekretariatet i Oslo. Nordiska ministerrådets beslut är bindande för de fem medlemsländerna. Själva parlamentssamarbetet äger rum i Nordiska rådet, som är en rådgivande församling med sitt sekretariat i Stockholm.

Enligt NIF:s stadgar (fastställda av Nordiska ministerrådet 1977) är institutets verksamhetsområde nordisk folktradition, särskilt folklig dikt, tro och sed. Institutets uppgift är att främja och samordna traditionsvetenskaplig forskning, utbildning, insamling och arkivering i Norden. Institutet skall dessutom efter förmåga förmedla information om nordiskt stoff till forskare och institutioner i och utanför Norden.

Organisation och administration.

Institutet leds av en styrelse och en föreståndare. Styrelsen består av tre medlemmar från vart och ett av länderna Danmark, Finland, Norge och Sverige samt en medlem från Island, dessutom väljer personalen en representant till styrelsen. Styrelsens medlemmar förordnas av Nordiska ministerrådet för en period av tre år i sänder. Föreståndaren utövar den omedelbara ledningen av institutets verksamhet. Han svarar enligt styrelsens riktlinjer för institutets forskningsprogram, för kontakt och samverkan mellan NIF och de institutioner i Norden, vars verksamhet faller under NIF:s ämnesområde. Vidare upprätthåller föreståndaren institutets internationella kontakter, sköter administrativa uppgifter och bedriver egen traditionsvetenskaplig forskning. Föreståndaren förordnas av Nordiska ministerrådet efter förslag av NIF:s styrelse för en period av fyra år i sänder. Institutets övriga personal, kanslissekreterare, forskningssekreterare och planeringssekreterare, anställs av styrelsen. Styrelsens sammansättning 31/12 1978 var följande:

Danmark: Professor Hans Bekker-Nielsen, mag.art. Iørn Piø, professor Nils Schiørring, suppleant lektor Bengt Holbek. Finland: Professor Lauri Honko, arkiv-chef Pekka Laaksonen, professor Nils Storå (viceordf. i styrelsen), sup-

pleant professor Asko Vilkuna. Island: Cand. mag. Hallfredur Örn Eiriksson, suppleant cand. mag. Arni Björnsson. Norge: Universitetslektor Bente Alver, konservator Ådel Blom, professor Olav Bø, suppleant försteamanuens Reimund Kvideland. Sverige: Professor Nils-Arvid Bringeus, generaldirektör Edvard Reuterswärd (styrelsens ordf.), professor Anna Birgitta Rooth, suppleant amanuens Ulla Brück. Personalens representant i styrelsen är Lassi Saressalo. Styrelsen utser inom sig ett arbetsutskott bestående av en medlem från vart och ett av deltagarländerna. Mag.art. Iørn Piø fungerar för närvarande som arbetsutskottets ordförande. Nordiska Ministerrådet utnämnde 18/9 1978 professor Lauri Honko till institutförstandare för NIF för fyraårsperioden 1/1 1979-31/12 1982. Kanslisekreterare är Maj-Lis Fagerholm, forskningssekreterare Gun Herranen och planeringssekreterare Lassi Saressalo.

Verksamhet.

Forskning. Institutets forskning bedrivs dels utanför NIF inom arbetsgrupper för NIF:s samnordiska projekt med deltagare från de nordiska länderna, dels inom institutet. Två av de forskningsprojekt, som bedrivits inom ramen för NIF:s budget kommer att resultera i böcker, vilka utkommer på svenska inom kort, den ena boken har arbetstiteln "Tradition och miljö" är resultatet av Traditionsekologiprojektet, den andra boken behandlar fyra folkliga helgräddgörare i s.k. porträttform.

För planering av nya projekt har NIF medel i sin budget främst för kartläggning av nya projektideer, som kan leda till realiserbara NIF-projekt. Det är NIF:s styrelse, som i sista hand avgör vad som tas upp under NIF:s projektaktiviteter. NIF:s roll kan också vara av initierande art om ett projekt har möjlighet att finna finansiering utanför NIF:s budget.

Informations- och publikationsverksamhet. Informationsbladet "NIF Newsletter" utkommer årligen med 4 nummer (i mars, juni, september och december). Distributionen är enligt kontroll av nr. 3/1978 följande:

Norden 826

Europa 614

Övriga 324 Sammanlagt: 1.764 ex.

NIF Newsletter avser att sprida kunskap om traditionsvetenskaplig forskning i allmänhet, om konferensverksamhet i och utanför Norden, om undervisning och arkivsamarbete i Norden, samt om institutets forskningsprojekt och andra aktiviteter till såväl nordiska som utomnordiska läsare. Rapporter från olika folkloristiska konferenser och forskarmöten har under året 1978 varit informationsbladets dominerande innehåll. Ett innehållsregister för NIF Newsletter 1972-1978 skall ingå i nr. 4/ 1978.

NIF Publications-serien fortsättes med volym nr. 6, "Tradition, dokumentation, arkiv", en rapport från NIF:s andra nordiska arkiv- och dokumentationskonferens i januari 1978 i Åbo, redigerad av Gun Herranen. De tidigare utkomna volymerna i serien är följande: NIF Publications No. 1. Nordisk folkedigtning og folkemusik. Inventering af originalmateriale i nordiske institutioner (1972); NIF Publications No. 2, Vibeke Dahll, Nordiske sagnregistre og sagnsystematik (1973); NIF Publications No. 3, Catalogues of Finnish Anecdotes and Historical, Local and Religious Legends (1973); NIF Publications No. 4, Otto Holz- apfel, Bibliographie zur mittelalterlichen Skandinavischen Volksballade (1975) och NIF Publication No. 5, Åmneskonferens 1976, red. Gun Herranen och Lassi Saressalo (1976). Alla dessa publikationer kan köpas via Nordiska Mu- seets Bokförmedling, 115 21-Stockholm.

Konferensaktiviteter och gästföreläsningar. NIF anordnar regelbundet konferen- ser för nordiska traditionsvetenskapliga forskare huvudsakligen inom de tre

sektorerna forskning, universitetsundervisning och arkivverksamhet. Dessutom har NIF arrangerat rundresor för utomnordiska gästföreläsare i Norden, senast var det professor Linda Degh från Bloomington, som besökte praktiskt taget alla universitetsstäder i Norden med undervisning i folkloristik på sitt program, inklusive Reykjavik. Utöver de ordinarie konferensformerna inryms också smärre forskarseminarier och projektsammanskomster inom NIF:s program. Gästföreläsarverksamhetens avsikt är att gynna kontakterna mellan de nordiska länderna och utomnordisk forskning. I mån av möjlighet idkar också NIF:s styrelseledamöter gästföreläsarverksamhet i de städer, där styrelsesammanträdena äger rum.

Forskarkurser för yngre forskare. År 1975 arrangerade NIF tillsammans med Åbo universitets institution för religionsvetenskap och folkloristik en forskarkurs med temat "Tradition och samhälle". Kursen finansierades med medel från Nordiska forskarkurser och leddes av Lauri Honko. Denna form av kursverksamhet riktar sig främst till yngre forskare. Under förutsättning att ett tema, som nu är på förslag, inryms i Nordiska forskarkursers program, kommer en andra forskarkurs att anordnas 1980.

Mot framtiden.

Institutet har under de senaste tre åren utfört en långtidsplanering, som innebär en vidareutveckling av redan etablerade verksamhetsformer men också en viss breddning av det fält, som institutets verksamhet täcker inom det nordiska kultursamarbetet. Den fackliga kärnan bildas av traditionsvetenskaperna, företrädesvis folkloristik och etnologi, och de olika arkiv och institutioner, som samlar traditionsmaterial, utgör det för en bredare publik och initierar vetenskaplig undervisning och forskning på området. Också folktraditionens användning och tillämpning i kulturlivet i Norden hör i viss mån till NIF:s intresseområde. Aktuellt för NIF just nu är att utreda utvecklingsbehovet av institutets forskningsaktiviteter, att satsa på en bredare läsarkrets ifråga om sina publikationer och att sprida kännedom utåt om nordiskt traditionsvetenskapligt samarbete.

NIF's sekretariat.

En färöisk bygd i omvandling

af Nanna Hermansson

anm. af Karsten Sedal

Forfatteren siger i indledningen at: Syftet med mitt arbete var att undersöka: - På vad sätt kan det traditionella arbetslivet leva kvar i en färöisk bygd idag? - Vilka förändringar har ägt rum inom arbetslivet i bysamhället? - Hur har dessa förändringar påverkat årsrytm?

Forfatteren har valgt øen Nolsoy af flere grunde: Nolsoy ligger nära Tors-havn, hovedstaden som under 1900-talet utvecklats kraftigt och man kan utgå från att Nolsoy tagit del av de senare årens utveckling.

Till skillnad från andra smärre bygder har Nolsoy haft en befolkningsökning och framstod därför som ett rörligt samhälle.

Nolsoy har naturliga förutsättningar både för ett traditionellt och ett modernt näringsliv. Här kunde man vänta att de förändringar som inträffat skulle framträda tydligare än i andra bygder.

Forfatteren har fundet det naturligt at besvare spørgsmålene ved en beskrivende fremstilling, da hun med rette mener at undersøgelsen kunne have en dokumentarisk værdi.

Nanna Hermansson har lavet feltarbejde på Nolsoy i perioder fra 1964 til 1971, foruden deltagerobservation

og interview har hun anvendt arkival-
ske og litterære kilder. I en befolk-
ningspyramide bagerst i bogen er
meddelejerne indtegnet, meddelejerne
synes hovedsageligt kun at være mænd
i alderen 25 år og derover, dette
forklares dog et andet sted i bogen,
ved at det i regel var mændene der
svarede på spørgsmålene mens kvin-
derne komplementerede svarene. En mere
konsekvent udvælgelse af meddelejerne
efter køn og alder ville nok have gi-
vet undersøgelsen en bredere baggrund.
Bogen er opdelt i 5 hovedafsnit, de
første to tegner et billede af Nolsoy,
samt giver en kort gennemgang af nær-
ingslivets udvikling, derefter klar-
lægger forfatteren ejendomsforholdene
og befolkningsudviklingen.

I det tredje hovedafsnit bliver forskel-
lige næringer gennemgået, først korn-
avl som ophørte i 1942 på Nolsoy, så
beskrives kartoffeldyrkningen, høpro-
duktion, kreaturhold, fåreavl, fugle-
fangst, hvalfangst, tørveskæring, hånd-
værk og husflid, samt hjemme- og
fjernfiskeri. Afsnittet er velskrevet og
godt.

Det fjerde hovedafsnit "Arbejdsår" gen-
nemgår årsrytmen ved århundredets
begyndelse, derefter følger årsrytmen
i 1960'erne. Det tegnede billede kom-
pletteres ved en gennemgang af de to
tidsnits døgnrytme og økonomi. Af-
snittet giver tilsammen en meget god
oversigt over det færøske samfunds
udvikling fra et statisk bondesamfund
med naturalieøkonomi til en moderne
fiskerination.

I det femte hovedafsnit "Omvandlingen"
redegør forfatteren om end meget kort
for forholdet mellem "modsatningerne"
Nolsoy-Torshavn, bonde-fisker, mand-
kvinde samt arbejde og fælleskab. Det
er et spændende afsnit der dog er helt
urimeligt kort (kun 4 sider), det er
nogle meget interessante problemstil-
linger forfatteren her bevæger sig ind
på. At undersøge manden og kvindens
rolle i et diakront perspektiv viser en
markant ændring, sammenholdes denne
med den økonomiske og erhvervsmæssi-
ge udvikling, vil vi få et brugbart red-
skab til at forstå hvorfor vi idag kan
finde den traditionelle husholdning og

"det moderne samfunds" husholdning
side om side på Nolsoy.

Den intensivering af hjemmefiskeriet,
der er i gang på Færøerne og de so-
cialt-kulturelle konsekvenser der føl-
ger med er heller ikke berørt. Opfø-
relsen af mindre frysehuse og filete-
rings fabrikker har i de seneste år
fuldkommen ændret udviklingen i nog-
le af de færøske bygder.

Endeligt burde forfatteren også have
diskuteret jorden og dennes betydning
for videreførelse af normer og vurde-
ringer fra det gamle landbrugssam-
fund. Men inden for bogens målsætning
synes jeg det er en glimrende bog.

The Northern Isles: Orkney and Shetland

af Alexander Fenton

anm. af Holger Rasmussen

Nordatlantisk kulturhistorie.

Det synes, som om den meget pro-
duktive museumsmand i Edinburgh,
Alexander Fenton, der for kort tid
siden udnævntes til direktør for Natio-
nal Museum of Antiquities of Scotland,
ene mand vil dække behovet for rele-
vant litteratur om folkekulturen i den-
ne del af verden. I 1976 udsendte han
en 255 sider stor bog om "Scottish
Country Life" med hovedvægten lagt på
den materielle side af kulturlivet, men
dog med et kort signalement af bonde-
samfundet.

Og nu, i 1978, er dels kommet en
halvthundred sider stor beskrivelse af
"The Island Blackhouse", den særlige
husform, som også i høj grad har in-
teresseret nordiske etnologer, dels
den imponerende behandling af kulturen
på Orkney og Shetland: *The Northern
Isles: Orkney and Shetland* (Edinburgh
1978. John Donald Publishers Ltd.).
Værket fremhæver sig ikke blot ved
sit omfang på 721 sider, men også
ved emnets alsidige belysning. Og det
kunne være blevet endnu udførligere,
som vi senere skal se.
Som det fremgår af bibliografien, har

Fenton i kortere og længere artikler gennemspillet en række af bogens emner på forhånd.

Værket, der er forbilledligt illustreret med et utal af tegninger, fotos og kort, omfatter hele den materielle kultur: bebyggelse, byggeskik og bygningernes anvendelse og indretning, brændsel, transport, husflid, agerbrug, husdyravl og udnyttelsen af kyst og hav med fuglefangst og jagt på havpattedyr samt fiskeri. Forfatteren bemærker i sin slutbetragtning, at han oprindeligt havde tænkt bogen afsluttet med en drøftelse af øernes sociale system, tro og skik, årets og livets fester etc., men at omfanget da ville være blevet uoverkommeligt. Med kendskab til hans effektivitet er det vel ikke for optimistisk at se frem til en bog herom fra hans hånd i den nærmeste fremtid.

Det er karakteristisk for Fenton, at selv om han lægger hovedvægten på den traditionsbundne (førindustrielle) kultur, overskygger det ikke den seneste udvikling. Et andet karakteristisk træk er den omfattende brug han gør af det sproglige materiale. Han siger selv, at "brugen af dialektord og deres etymologi er en bekvem og ofte væsentlig måde at vurdere den relative styrke af nordisk og skotsk indflydelse på det behandlede emne". Man bringes gang på gang *Wörter und Sachen* og finske etnologers arbejder i erindring.

Netop disse kulturstrømme, der med vekslende effekt har ramt øerne, er det væsentligt at få klarlagt, og det er dette forhold, der giver behandlingen værdi langt udenfor området selv. Til støtte for sin fremstilling har forfatteren da også inddraget et stort komparativt materiale, væsentligst fra Norge og Færøerne. Den er ved sin behandling og sin omsorgsfulde dokumentation blevet et yderst værdifuldt bidrag til forståelsen af det nordatlantiske kulturområde.

"The Northern Isles: Orkney and Shetland" af Alexander Fenton.
1978 Edinburgh. 721 s. ill.

De nye tider. Hvordan industrialiseringen forandrede vores dagligdag

anm. af Jørgen Emborg Pedersen

Det foreliggende arbejde er skrevet af en gruppe unge etnologer og historikere, med det sigte at være: "et arbejdsredskab og et diskussionsoplæg i studiekredse i Frederiksborg Amt". Bogen er disponeret i to hoveddele. Første del rummer selve fremstillingen opdelt på følgende afsnit: Fra landbo- til industrisamfund (Chr. Wichmann Mathiesen), Fra land til by (v. Peter Dragsbo), Den industrielle produktion (v. Jørgen Burchardt), Arbejdet (v. Carl Erik Andresen og Birte Broch), Hjem og bolig (v. Annette Vasström), Familien (v. Marianne Therkildsen), Familien i dag (v. Inger Koch Nielsen), Fritiden (v. Hans Kruse Pedersen og Inger Tolstrup), De folkelige bevægelser (v. Søren Ehlers), Skole og uddannelse (v. Finn Arvid Olsson), Politik i lokalsamfundet (v. Flemming D. Olsen). Anden del er viet i hovedsagen metodiske overvejelser omkring temaerne: Bygninger og maskiner (v. Torben Ejlersen), At studere hele miljøer (v. Flemming Mikkelsen), At benytte billeder (v. Birgit Christensen), Billedalbummet (v. Jørgen Burchardt), At lave udstilling (v. Geert Egger), Interview (v. Jørgen Burchardt), Skriv erindringer (v. Carl Erik Andresen og Jørgen Burchardt, samt Annette Vasström), Om avisen som kilde (v. Jørn Møller).

Bogens målsætning er, hvad der allerede delvis vil være fremgået af disse overskrifter, at inddrage almindelige mennesker i at skrive historie. At vise hvorledes vor dagligdag og vort nærmeste miljø er fyldt med kilder til det sidste hundrede års historie: Familiealbummet, Bedstemors erindringer, Den lille fabrik henne på hjørnet osv. Bogens anden del rummer netop vejledning til kritisk brug af disse forskelligartede kilder, men opfordrer også til selv at gå igang med at registrere, via båndoptager, fotografiapparat og notes-

blok. Man må varmt tilslutte sig denne målsætning: der er virkelig god brug for en sådan bog, og den kritik der nedenfor fremføres må ses i dette perspektiv.

Vi skal af pladshensyn undlade at gå ind i en detailkritik af de enkelte afsnit, men koncentrere os om de mere generelle spørgsmål.

Allerede bogens disposition peger for så vidt på et af dens centrale problemer: at tage sin egen titel alvorlig: "Hvordan industrialiseringen forandrede..." osv. Industrialiseringen fremstår ikke som den dynamiske og virkende kraft der i stort og småt forandrede, er ikke i tilstrækkelig grad udgangspunkt og rød tråd i de enkelte afsnit, og er først og fremmest ikke inddraget i forklaringerne af de enkelte fænomeners fremvækst, udvikling osv. (Dette gælder hvor der overhovedet redegøres for årsagssammenhænge; det sker desværre alt for sjældent, det deskriptive får lov at dominere fuldstændigt). Forbindelser og sammenhænge er typisk fremstillet så vagt som: "i takt med den industrielle udvikling skete dette eller hint"

Når nu læseren stort set er overladt til selv at afklare disse årsagssammenhænge, falder det i øjnene, at det (eller de) afsnit der fremstiller selve industrialiseringsprocessen er overmåde mangelfuldt. Det er nødvendigt at følge industrialiseringsforløbet gennem hele den 100-årige periode bogen dækker, at gøre rede for hvorledes gennembrudet foregår til forskellig tid i hovedstad og provinsbyer, i by og på land, at vise at forløbet ikke var en jævn fremadskriden, men ofte præget af kriser og tilbagefald, at vise hvorledes industristrukturen gennemgik konstante ombrydninger osv. osv.

Man søger forgæves en nærmere tidsfæstelse af "det industrielle gennembrud", men dette omdiskuterede spørgsmål omgås simpelthen. Kun får man på s. 10 i en parantes at vide, at det skete mellem 1850 - 1920 (!). På dette vage grundlag kan der selvsagt ikke etableres nogle nærmere sammenhænge.

Et problem som ofte træder frem ved

kollektiv-arbejder, er den meget uensartede tilgang til problemerne, svingende kvalitetsniveau, ringe sammenhæng mellem afsnittene, gentagelser mm. Dette gælder også det foreliggende arbejde. Nogle afsnit kan være rene studie- og litteraturvejledninger (f. eks. "De folkelige bevægelser"), medens andre giver en mere traditionel "historisk" fremstilling af et emne i sin "fulde" bredde og dybde (f. eks. "Skole og uddannelse").

Et synspunkt, som gentages tre gange, viser sig ved en sær ironi at være pinlig aktuel for det selv samme værk i hvilket det forekommer: på siderne 78, 82, 84 giver professionelle etnologer og historikere det fornuftige råd til lægmand, at billeder altid skal forsynes med en grundig tekst, med oplysninger om: hvornår billedet blev taget, hvor, hvem eller hvad det forestiller osv. Kun et eneste afsnit i denne studiebog opfylder på rimelig måde disse krav ("Familien". Særligt ofte mangler en tidsfæstelse. Et eksempel kan vise hvorledes et udsagn kan blive helt meningsløst når det ikke placeres i tid (og rum): på side 34 findes et billede af et lokale i hvilket en del børn (piger), nogle damer og en enkelt mand, er beskæftiget med en ikke nærmere identificerbar papirvareproduktion. Billedteksten lyder: "Børnearbejde på fabrikkerne var ikke særligt udbredt. Det var mere almindeligt at have arbejde, som mælkedreng, avisbud og lignende". Bortset fra at teksten er noget nær en afkræftelse af billedets udsagn, og desuden modsiges andet steds i bogen (s. 57), rejser spørgsmålet sig uvægerligt: hvornår var børns arbejde på fabrikkerne ikke særligt udbredt? I følge Doktor Emil Hornemanns undersøgelser i 1872, omfattende 45 fabrikker, fremgår det at 886 ud af 4297 beskæftigede var børn under 14 år. I cikoriefabrikkerne var 76% af de beskæftigede børn, i tændstikfabrikkerne 60%. I glasværkerne var 30% børn og arbejdstiden 9-10 timer, ofte om natten. (Citeret efter Nørregaard, G. : "Arbejdsforhold indenfor dansk Haandværk og Industri 1857-1899". København 1943 (Repro-

tryk 1977), s. 235).

Det kan selvfølgelig være en smags-
sag om godt 20% beskæftigede børn, i
et udvalg på 45 fabrikker, kan beteg-
nes som "ikke særligt mange", fast-
holdes formuleringen må en sammen-
ligning i tid og/eller rum synes på-
krævet. En rimeligere konklusion må
vel være: at børnearbejde på fabrikk-
kerne var almindeligt ved den aktuel-
le periodes begyndelse, i visse indu-
strier endog meget udbredt. Datidens
lovgivere syntes åbenbart også at det
var for almindeligt, jvf. f.eks. be-
grænsningerne i fabriksloven af 23/5
1873.

Det ville ikke være rimeligt mod bogen
her, at nøjes med at påpege dens svag-
heder. Et afsnit som "Hjem og bolig"
af Annette Vasström er således den
bedste kortfattede fremstilling af sit
emne jeg har set, med mange over-
raskende rigtige konstateringer og be-
tragtninger. De afsluttende spørgsmål
til læseren er desuden særdeles grun-
digt udarbejdede og ligger i fin forlæn-
gelse af afsnittets fremstilling.

Det har utvivlsomt været en rigtig dis-
position at forbeholde en så relativt
stor del af bogen til metodiske o.l.
problemer. Man kan så diskutere, hvor
dybgående disse afsnit bør være under
hensyntagen til bogens målgruppe. Jeg
er tilbøjelig til at mene, at man kunne
være gået et skridt videre.

Når erfaringerne fra de studiekredse
hvori bogen benyttes kan høstes, vil
det nok alligevel vise sig at vi med
dette værk er kommet et godt skridt
fremad med at vække den jævne befolk-
ning til en i dobbelt betydning aktiv
tilegnelse af sin egen historie. Og det
er i grunden ikke så lidt i en tid hvor
afkortningen af det historiske perspek-
tiv står som en konstant og særdeles
nærværende trussel.

"De nye tider. Hvordan industrialiserin-
gen forandrede vores dagligdag: en
studiebog om de sidste 100 års histo-
rie". København, Nationalmuseet 1978.
96 s., ill. kr. 34,50

Min historie

af Ole Pedersen Kollerød
anm. af Jørgen Burchardt

En selvbiografi fra en morders hånd
mens han ventede på det der blev hans
dødsdom, er i stil med den bekendel-
seslitteratur, som i dag er så moder-
ne: de små personlige hemmeligheders
blottelse kan ikke andet end interesse-
re den nysgerrige læser. Det kan der-
for heller ikke undre, at Ole Pedersen
Kollerøds historie kan udkomme i for-
nemt udstyr - flot trykt, stiv indbin-
ding og til en pris af kun 111 kr. - og
som i tiden op til julen er blevet ud-
solgt fra forlaget i et antal af 5000 ek-
semplarer.

Men værket er ikke en kommerciel
fidus, hvilket også kan anes når man
ser at udgiveren er det danske Fore-
ningen Danmarks Folkeminder (næsten
= Dansk Folkemindesamling). Beret-
ningen er skrevet i 1840 mens forbry-
deren ventede på sin endelige dom og
giver en livsskildring fra fødslen af
fattige skræderfamilie på landet over
hans tjenestetid på landet, hans oplæ-
ring i forskellige fag - herunder uhel-
digvis for ham også omfattende forbry-
derfaget, som bragte ham til galgen.
Der findes mange andre beretninger
bevaret fra denne tidsperiode, men
disse er næsten udelukkende skrevet
af personer fra overklassen. Men fra
Det Kgl. Biblioteks gemmer er denne
beretning hentet frem om et medlem
fra den modsatte side af samfundet -
en beretning på 260 tættrykte sider in-
klusiv gengivelse af farvelagte tegnin-
ger (dog hovedsagelig af bygninger og
personer uden væsentlig betydning i
hans liv).

Man kan ikke andet end spekulere
over om denne person har været sær-
lig repræsentativ for det iøvrigt umæ-
lede flertal af underprivilegerede i
Danmark, hvilket udgiverne i de for-
skellige forord heller ikke har funderet
over. Man har valgt - bortset fra et
enkelt forord om det sproglige og en
kort om tiden og sociale forhold - at
lade beretningen tale for sig selv.

Det ville dog have været interessant i denne bog samtidig at have fået beskrevet personen Ole Pedersen ud fra nogle af de samtidig beretninger, selvom det i høj grad måtte blive på hans modparts præmisser. Nysgerrighed om fangers liv og skæbne, er af almen interesse, og værker fra og om disse har derfor til alle tider været sikre på muligheden for publicering, hvilket i alle lande inkl. Danmark da også er sket i mange tilfælde. Om OPK foreligger der allerede litteratur om ham inden hans dødsfældelse (og måske endda inden han skriver sin selvbiografi) og senere har forskellige skrevet om ham. Fra disse skrifter og fra domsakterne kunne der være hentet oplysninger til at supplere de noget sparsomme forord.

Bogen er blevet et kildeskift, hvis udbredelse til de øvrige nordiske lande kun kan begrænses af, at den er skrevet tro efter de originale manuskripter, hvilket har betydet et talesprog, som det blev talt på landet i Nordsjælland og blandt almenen i storbyen København på denne tid. Dette kæmpearbejde med udskrivningen har været foretaget af Else Margrethe Ransy. Ved genudgivelse må man blot håbe at få de få trykfejl rettet (bl.a. i 2. linie i forordet, ak ja).

Ole Pedersen Kollerød: Min historie. Udgivet af Foreningen Danmarks Folkeminder. 323 s. ill. kr. 111,-

Byalag og byaliv

af Sigurd Erixon

anm. af Hjejil Resen Steenstrup

Sigurd Erixon var professor ved Stockholms universitet i perioden 1934 - 1955 hvor han udførte et omfattende forskningsarbejde, som bl.a. ses af denne udgivelse. Erixon har opnået den sjældne ære at blive hædret med et festskrift, som er udgivet i anledning af 90-års dagen.

Nordiska museet har ladet udgivet en samling tidsskriftartikler fra Budkalven, Folk-liv, Fataburen m.fl. og de behandler forhold som bylag, bystævner og landsbyvedtægter i forskellige

dele af Sverige. Der er ikke så lidt kulturhistorisk stof bl.a. fra Skåne, Halland og Blekinge. Titlen på bogen dækker over langt mere end man tror umiddelbart og der er mange iagttagelser af festskikke.

Bogen er personligt skrevet, hvilket gør den forholdsvis let læst og der er fine fotooptagelser.

Sigurd Erixon: Byalag og byaliv. Red. och med förord av Mats Rehnberg. Nordiska museet, 1978. 179 s. ill. Sv. kr. 72,40

Lokalhistorie. En vejledning til undervisnings- og studiebrug

Red. Leif Ingvorsen.

anm. af Hjejil Resen Steenstrup

Det er af afgørende betydning, at samtidshistorisk billedmateriale bliver gemt, hvis det senere skal bruges som dokumentarisk kildemateriale fx. i en undervisningssituation. Det er netop det seminarielektor Leif Ingvorsen vil gøre opmærksom på og under medvirken af fire andre kendte pædagoger og historikere: Kamm Varming, Verner Bruhn, Henrik Fangel og Knud Prange behandler de hver for sig forskellige lokalhistoriske emner og epoker - set ud fra et undervisningssynspunkt.

Bogen er tilrettelagt som en grundbog for lærere i folkeskolen og gymnasiet, og der er gjort et godt forsøg på at modsvare den enkelte lærers behov, og det til trods for, at der er højst forskellige forudsætninger rundt om i landet og forskellige erfaringsgrundlag. Lokalhistorie, der er udgivet i Dansk Historisk Fællesforenings håndbogsserie, er den første samlede fremstilling i sin art. Håndbogsseriens format er blevet ændret fra A 5 til tværformat. Bogen er overalt fyldt med forslag til supplerende læsning om næsten hvilket som helst lokalhistorisk emne og bagi er der et register og en fortegnelse over institutioner og organisationer underlagt Dansk Historisk Fællesforening.

Lokalhistorie. En vejledning til undervisnings- og studiebrug. Red.: Leif Ingvorsen. Dansk Historisk Fællesforening. 1978. 127 s. ill.

Nyt fra universiteterne

Etnologiska institutionen, Helsingfors Universitet

Licensiatarbete:

Reinilä, Anna-Maria:

Lapsensynnyttäjän kotikäyttöinen ravinto Suomessa: lääkintähistorialliset ja yhteisölliset puitteet, käytetyt lajikkeet sekä eräitä lajike- ja motiivitutkimuksen tuloksia (Barnafoderskans föda för hemmabruk i Finland: medicinal-historiska och samhällliga ramar, använda arter samt några art- och motivforskningens resultat). 353 + 123 s., 20 kartor.

Folkloristiska institutionen, Helsingfors Universitet

Doktorsavhandlingar:

Kaivola-Bregenhøj, Annikki:

The Nominativus Absolutus Formula - One Syntactic Semantic Structural Scheme of the Finnish Riddle Genre. FF Communications, vol 222, Helsinki, 1978.

Siikala, Anna-Leena:

The Rite Technique of the Siberian Shaman. FF Communications, vol. 220, Helsinki 1978. 385 pp.

Laudaturuppsatser:

Reinilä, Anna-Maria:

Ositettu vaikutus lapsen persoonaan. Muodon, sisällöm ja merkityksen muutoksia suomalaisessa perinteessä (Den delade inverkan på barnets person. Förändringar av form, innehåll och betydelse i finsk tradition).

Tikkala, Heikki:

Poltergeistkertomukset. Kvantitatiivinen sisällönanalyysi (Poltergeistberättelserna. En kvantitativ innehållsanalys).

Räsänen, Olavi:

Sepänsälli Connecticutista. Tutkimus "G-mies Jerry Cottonin" maailmankuvasta. Case study kotimaisesta populaarikirjallisuudesta (Smedslärlingen från Connecticut. En undersökning av "G-mannen Jerry Cottons" världsbild. Case study om inhemsk populärlitteratur). 109 s.

Leisiö, Timo:

Ahti Sonninen ja hänen kansansävelmäkokoelmansa sisältö, tausta ja ideologia (Ahti Sonninen och innehållet, bakgrunden och ideologin i hans folkmelodisamling). 215 s.

Etno-Folkloristisk Institutt, Universitetet i Bergen

Siste avlagte magistergradsavhandling var hausten 1977, ingen det siste året.

Dei avhandlingane som er under arbeid tar mellom anna opp følgjande emne: songaktivitet, folkemedisin, arbeidsliv, sosial organisasjon og konfliktsituasjonar, fiske, møte mellom lokalsamfunn og storsamfunn, jordbrukspolitik, ungdomsorganisasjon m.m.

I haustsemesteret 1978 har Göran Rosander frå Nordiska Museet vore i Bergen og tatt seg av undervisninga for etnologistudentane. For magistergradsvinåret har han leia seminar over utvalde emne (metodikk, kjeldekritikk, museumsverksemd, minoritetsproblem, jordbrukspolitik m.m.) I tillegg har han vore rettleiar for studentane i skrivearbeidet.

For grunnfag har Göran Rosander førelese om jordbruk og skogbruk.

Etnologi og folkloristikk grunnfag har hatt 2 vekers innføringskurs i feltarbeid, dette kurset er obligatorisk.

For folkloristikk grunnfag har det dessutan vore førelese om barnetradisjon, liv og død i folkeleg førestillingsverd, segnetradisjon, historie og tradisjon og om teori og metode.

Det har ikkje vore seminar for magistergradsstudentar i folkloristikk i hausesemesteret.

DANSK TIDSSKRIFT FOR

museumsformidling

er et tidsskrift, der henvender sig til alle, der er interesseret i teoretiske og praktiske spørgsmål vedrørende museumsformidling - og formidling i øvrigt. Foruden at være forum for den danske museologiske diskussion, indeholder det omtale af spændende formidlings-eksperimenter i udlandet og anmeldelser af nye formidlings-aktiviteter i Danmark.

Tidsskriftet udkommer 1-2 gange om året.

Hidtil er udkommet: Nr. 1, Målene, Nr. 2, Medierne, Nr. 3, Justeringerne.- Nr. 4, om Målgrupper, udkommer feb. 1979, og Nr. 5, om Børn og Museer, er planlagt at udkomme efteråret 1979.

Abonnement, kr. 30,- pr. Nr. bestilles gennem: Helle Denckert, Biskop Svanesvej 22B, DK-3460 Birkerød. Tidligere numre (á kr. 23,-) kan bestilles på samme adresse.

25. konference for International Folk Music Council 29. juli til 4. august i Oslo.

D. 29. juli til 4. august til International Folk Music Council afholde sin 25. konference på Kongres Centeret ved Oslo Universitet.

Hovedtemaerne på konferencen vil være:

- 1) Samarbejde mellem lokale og udenlandske forskere og de metodiske og etiske problemer som er forbundet hermed.
- 2) Sociale, estetiske og psykologiske faktorer ved vokal teknik; problemerne omkring typologi og terminologi.
- 3) Værdien af intensive studier af enkelte folkemusikere. Vist via selvbiografier.

Medlemmer, som vil præsentere "et papir", skal i forvejen henvende sig med forslag til: professor Klaus Wachsmann, Stanley Cottage, Tisbury, Wilts. SP 3 6NR, England.

Forslaget skal omfatte titlen, et sammendrag af indholdet (på omkring 300 ord), angivelse af sproget, det vil blive skrevet og foredraget på samt hvilke illustrationer, som vil blive benyttet.

Det skal understreges, at alle papirer skal præsentere nye synspunkter. Programkomiteen forbeholder sig ret til at bestemme sig til de forslag, som efter deres mening passer bedst indenfor konferencens temaer.

Også papirer fra studenter er velkomne.

For at give lejlighed for diskussion, er det maksimale tidsrum for præsentation inkl. illustrationer, 20 minutter.

Programkomiteen er ved at planlægge et antal rundbordsmøder om emner, som ikke er omfattet af hovedtemaerne. Programkomiteen foreslår følgende emner:

- A) Upågtede sider af folkemusik udøvelsen.
- B) Folkemusik i uddannelsen: nyere eksperimenter.
- C) Genstandene for 1980'ernes folkemusikstudier.

Optagelser og film. Programkomiteen planlægger møder (sessions), hvor medlemmerne er inviteret til at præsentere (med kortfattede kommentarer) optagelser og film som er relevante for nyere arbejde. Forslag med tekniske specifikationer bedes sendt til programkomiteens formand.

Der vil blive plads på programmet for "workshop sessions".

Sproget. Papirer bør være forfattet på engelsk, fransk eller tysk.

Andre sprog kan også blive benyttet i diskussionen idet oversættelsesservice vil blive etableret.

Specielle møder. Gennem konferenceperioden kan studiegrupper holde specielle møder. Komiteen for radio/TV og lyd-film-arkiver vil mødes umiddelbart før konferencen og vil have endnu et møde under konferencen, hvis det er muligt.

Ekskurtioner og udstillinger vil blive afholdt.

Generalforsamling vil blive afholdt løbende under konferencen. Punkter til dagsordenen skal være sekretariatet i hænde senest d. 1. april 1979.

Deltagelse i konferencen er åben for medlemmer af IFMC. Årligt medlemsskab koster 16\$.

Adresse: IFMC, Department of Music, Queen's University, Kingston, Ontario, Canada.

NEFA-Nordens repræsentantskabsmøde

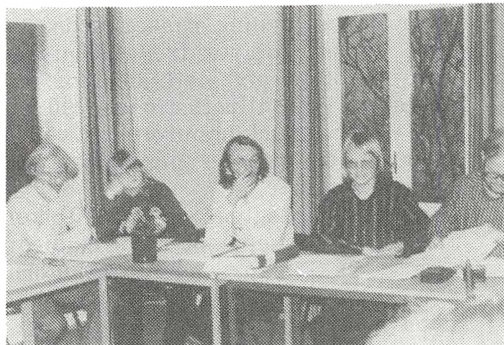
Mødet blev afholdt d. 4-5. november 1978 på Etno-Folkloristisk institut i Bergen. Selvom deltagerantallet var rekordagtigt stort (ialt 31), manglede der repræsentanter fra flere svenske lokalafdelinger.

Foruden rapporter fra dokumentations-, tidsskrifts udvalget og lokalafdelingernes arbejde, fremlagde kursusudvalget den endelige rapport fra Øygarden feltseminaret (1974). Erfaringerne fra feltseminaret i Vansbro blev fremlagt mundtligt; en trykt rapport skulle være på trapperne.

Af fremtidige aktiviteter blev det allerede vedtagne feltseminar i Kiberg (se Nord Nytt nr. 1, 1978) diskuteret. Det var især foreneligheden af videnskabeligt-/pædagogisk mål og seminarets struktur, som var til diskussion.

Det blev desuden vedtaget, at det næste feltseminar skulle holdes i Norge i 1981, og at nordmændene skulle udarbejde et forslag til næste repræsentantskabsmøde, som afholdes i København d. 21.-22. april 1979, hvis alt går efter planerne.

Under punktet valg kom mange nye kræfter til; bl.a. kan nævnes at Anna Nurmi-Nielsen valgtes til formand med Målfrid Snørteland som næstformand og Ole Rud Nielsen og Riita Parpala som sekretærer. NEFA Norden er fremover: c/o Anna Nurmi-Nielsen, Vähämalminkatu 4, SF-26 100 Rauma 10.

Situationer fra repræsentantskabsmødet indfanget af Annette Tonn Pedersen.

Industrialismens fremvækst i byerne og rationaliseringer og indførelse af nye arbejdskraftbesparende maskiner i landbruget bevirkede, at flere og flere flyttede fra landsbyerne og ind til byerne. På landet var man vant til, at familievenner, naboer og arbejdskolleger udgjordes af den samme ret lille gruppe mennesker: man mødte de samme mennesker i mange forskellige situationer. Med indflytningen til byen opstår andre omgangsformer. Familie, naboer og kolleger på arbejdet bliver oftest helt adskilte grupper, som ikke kender hinanden indbyrdes. Bekendtskaber og venskaber bliver af en anden art. Dette må ses som en del af baggrunden for de talrige foreninger, som er dannet i de sidste 100 år.

Fra artiklen "Fritiden" af Hans Kruse Pedersen og Inger Tolstrup)
Forsidebilledet og ovenstående tekst lånt fra "De nye tider. Hvordan industrialiseringen forandrede vores dagligdag" - se anmeldelsen s. 9.

Bagsidebilledet tegnet af Ole Pedersen Kollerød ca. 1840 gengivet fra "Min historie" - se anmeldelsen s. 1'.

Indhold

Øygardsprosjektet	2	Min historie	11
Rapport om eit feltarbeid af Asbjørn Tyssen		af Ole Pedersen Kollerød anm. af Jørgen Burchardt	
Nordiska Institutet för Folkdigtning	5	Byalag og byaliv	12
Om nordiskt traditionsvetenskapligt samarbete		af Sigurd Erixon anm. af Hjejli Resen Steenstrup	
En färöisk bygd i omvandling ...	7	Lokalhistorie. En vejledning til undervisnings- og studiebrug	12
af Nanna Hermansson anm. af Karsten Sedal		Red. Leif Ingvorsen. anm. af Hjejli Resen Steenstrup	
The Northern Isles: Orkney and Shetland	8	Nyt fra universiteterne	13
af Alexander Fenton anm. af Holger Rasmussen		25. konference for International Folk Music Council	15
De nye tider. Hvordan industriali- seringen forandrede vores dag- ligdag	9	NEFA-Nordens repræsentant- skabsmøde	16
anm. af Jørgen Emborg Pedersen			